

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1921 kl. 1 e. m.

Utlåtande, angående vissa framställningar rörande pensioner och understöd.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar angående vissa pensioner och understöd.

1:o) I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 109, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att följande befattningshavare vid postverket, nämligen dispositionsbiträdet vid postkontoret i Mönsterås änkefru *Elise Mathilda Rydbeck, född Malmgren*, extra postexpeditören, f. d. kaptenen vid Hälsinge regemente *Carl August Wilhelm Schultz* samt extra postexpeditören *Anna Maria Österlund, född Pettersson*, må från och med månaden näst efter den, under vilken vederbörande kan varda entledigad från sin befattning i postverket, envar under sin återstående livstid åtnjuta ett årligt understöd att utgå av postmedel, Rydbeck med åttahundra kronor, Schultz med femhundra kronor och Österlund med ettusentvåhundra kronor.

*Ang.
understöd åt
vissa befatt-
ningshavare
vid postverket.*

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 8 saml. 26 häft. (Nr 32.)

Ang.
förhöjt årligt
understöd åt
extra kontors-
biträdet hos
generalpost-
styrelsen
Emma Adol-
fina Bratt.

2:o) I en inom första kammaren av herr *Julin* väckt motion, nr 45, har hemställts, »att riksdagen ville för sin del besluta, att extra kontorsbiträdet hos kungl. generalpoststyrelsen *Emma Adolfina Bratt*, född Pettersson, må från och med månaden näst efter den, under vilken hon erhåller entledigande från sin befattning i postverket, äga att under sin återstående livstid å postverkets pensionsstat uppbära ett till 900 kronor för år förhöjt understöd eller ett så stort tilläggsunderstöd, att hon tillsammans med det årliga understöd, som tillerkänts henne genom kungliga brevet den 23 maj 1919, får uppbära tillhopa 900 kronor för helt år, eventuellt dyrtidstillägg oberäknat».

Av den till stöd för detta yrkande anförda motiveringen framgår, att *Emma Adolfina Bratt*, på Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag, av 1919 års riksdag tillerkänts ett understöd, som med hänsyn därtill att hon innehade endast 22 tjänstår i postverkets tjänst bestämdes till 650 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, under vilken hon erhöle entledigande ur postverkets tjänst, samt att hon sedermera under åren 1919 och 1920 kvarstått i tjänst och alltjämt vore i tjänstgöring, vadan hon numera uppnått en tjänstålder av omkring 24½ år.

På anmodan av statskontoret, som efter utskottets anhållan anbefallts avgiva utlåtande i ärendet, har generalpoststyrelsen yttrat sig över berörda motion och därvid anfört följande:

Generalpost-
styrelsen.

»Uti sin i motionen omförmälda skrivelse till Konungen den 26 november 1918 anförde generalpoststyrelsen bland annat, att styrelsen ansåge, att fru *Bratt* borde, vid avgång från sin befattning i postverket, erhålla understöd med högsta möjliga belopp, som kunde ifrågakomma, och föreslog generalpoststyrelsen ett understödsbelopp av 900 kronor, motsvarande, efter avrundning $\frac{2}{3}$ av fru *Bratts* dåvarande årsarvode, 1,400 kronor.

Av i motionen omnämnda skäl bestämdes emellertid understödsbeloppet av 1919 års riksdag till allenast 650 kronor. Med hänsyn till fru *Bratts* nu uppnådda tjänstålder av 24½ år och hennes nuvarande årsarvode av 1,700 kronor skulle, efter de beräkningsgrunder, som tillämpats vid understödets beviljande, understödsbeloppet uppgå till 925 kronor 55 öre.

En förhöjning av understödsbeloppet till 900 kronor, i enlighet med motionen, torde sålunda få anses stå i överensstämmelse med de vid understödets beviljande tillämpade principer.»

Statskontoret.

För egen del har statskontoret i likhet med generalpoststyrelsen, med hänsyn till *Emma Adolfina Bratts* tjänstetid och nuvarande arvode, ansett billigt, att henne beviljades ett ytterligare understöd av 250 kronor för år räknat att i likhet med det av 1919 års riksdag beviljade understödet

å 650 kronor utgå å postverkets pensionsstat från och med månaden näst efter den, under vilken hon erhöle entledigande från sin befattning hos postverket.

Utskottet.

Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst vill utskottet i likhet med de hörda myndigheterna förorda, att åt Emma Adolfinna Bratt beviljas ett ytterligare understöd av 250 kronor årligen att utgå från postverkets pensionsstat.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen i anledning av förevarande motion I: 45, må medgiva, att extra kontorsbiträdet hos generalpoststyrelsen Emma Adolfinna Bratt, född Pettersson, må från och med månaden näst efter den, under vilken hon erhåller entledigande från sin anställning i postverkets tjänst, äga att under sin återstående livstid å postverkets pensionsstat uppbära, utöver henne förut tillerkänt årligt understöd av 650 kronor, ett ytterligare understöd av tvåhundrafemtio kronor årligen.

3:o) I en inom första kammaren av herr *Rosén* väckt motion nr 24 har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att förre banarbetaren *Gottfrid Malmberg* i Hällnäs skall från och med år 1921 åtnjuta ett årligt understöd av 400 kronor att utgå av trafikmedel.»

Ang. årligt understöd åt förre banarbetaren G. Malmberg.

Beträffande motiveringen för detta yrkande ävensom de vid motionen fogade bilagorna får utskottet hänvisa till motionen.

Av tillgängliga handlingar har utskottet inhämtat, att Malmberg under 16 hela år samt dessutom tidtals under 11 år varit anställd såsom arbetare dels vid statens järnvägsbyggnader, dels ock vid statens järnvägars banavdelning. Av utredningen i ärendet framgår vidare, att Malmberg är av sjukdom oförmögen till kroppsarbete samt lever i små omständigheter. Under sådana förhållanden synes det utskottet billigt, att något understöd av statsmedel beredes Malmberg. Vad beträffar storleken av detta, har utskottet icke haft något att erinra mot det av motionären föreslagna beloppet. Understödet torde, på sätt i motionen föreslagits, böra åtnjutas från och med år 1921 och utgå av trafikmedel.

Utskottet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, med bifall till förevarande motion I: 24, må medgiva, att till förre banarbetaren Gottfrid Malmberg i Hällnäs må från och med den 1 januari 1921 under hans återstående livstid av trafikmedel utgå ett årligt understöd av fyrahundra kronor.

Ang. fyllnads-
pension åt
förre tåg-
mästaren
H. V. Frisk.

4:o) I en inom andra kammaren av herr *Granath* väckt motion, nr 49, har hemställts, »att riksdagen måtte åt förre tågmästaren vid statens järnvägar *Henrik Vilhelm Frisk* bevilja fyllnadspension med belopp motsvarande skillnaden mellan hans nuvarande pension och det pensionsbelopp han rätteligen bort uppbära, därest han varit tågmästare i fulla fem år.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

På utskottets anhållan har *statskontoret* anbefallts att avgiva utlåtande över ifrågavarande motion och har nämnda ämbetsverk i ett den 11 april 1921 dagtecknat yttrande anfört följande:

Statskontoret.

»Av handlingarna i det uti motionen omförmälda besvärsmålet framgår, att Frisk vid avsked från tjänsten med utgången av mars 1919 erhållit pension till belopp av 1,638 kronor för år räknat samt att pensionsbeloppet skulle hava för honom utgjort 1,890 kronor årligen, därest han innehaft fulla fem tjänstår såsom tågmästare. Motionärens förslag torde alltså åsyfta, att skillnadsbeloppet, 252 kronor, skulle Frisk beviljas såsom fyllnadspension. Vid bestämmande av det Frisk tillerkända pensionsbeloppet, mot vars riktiga beräkning ingen anmärkning förekommit, har tillämpats en bestämmelse i 1910 års pensionslag för befattningshavare vid statens järnvägar av innehåll att, om den tjänst, från vilken avgång äger rum, innehafts kortare tid än fem år, pensionen skall avpassas efter andra grunder än som eljest komma till tillämpning. Dylika bestämmelser förekomma även i andra pensionslagar, dock icke alltid lika gynnsamma för den avgående som enligt 1910 års pensionslag för befattningshavare vid statens järnvägar. Exempelvis är i den civila pensionslagen stadgat, att under motsvarande förhållanden hel pension skall utgöra en femtedel av sammanlagda beloppen av de högsta pensionsunderlag, vilka under vart och ett av de senast förflutna fem åren varit för tjänstinnehavaren gällande; och tillämpat på Frisk skulle detta stadgande hava medfört en pension av endast 1,590 kronor, under det att han såsom ovan nämnts med tillämpning av 1910 års pensionslag för statens järnvägar erhållit pension å 1,638 kronor.

På grund härav och då, såvitt kungl. statskontoret kan finna, några särskilda omständigheter icke i detta fall föreligga av beskaffenhet att böra föranleda till beredande av en undantagsställning för Frisk, synes bifall till förevarande motion kunna leda till betänkliga konsekvenser.»

Utskottet.

Den pension, som tillerkänts Frisk vid hans avgång från tjänsten, har, såsom av utredningen i ärendet framgår, bestämts i enlighet med gällande föreskrifter. Några särskilda omständigheter av beskaffenhet

att böra föranleda ett undantag från dessa bestämmelser hava enligt utskottets uppfattning icke blivit anförda.

På grund härav hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 49 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

5:o) I en till riksdagen den 25 februari avlåten proposition, nr 125, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förutvarande kammarskrivaren vid tullkammaren i Halmstad *Per Samuel Schylander* må från och med den 1 februari 1921 under sin återstående livstid uppbära en årlig tilläggspension av 600 kronor, att utgå av det å tullverkets utgiftsstat uppförda förslagsanslaget till pensionsstaten för avskedade tjänstinnehavare.

Ang. tilläggspension åt f. d. kammarskrivaren P. S. Schylander.

Utredningen i ärendet återfinnes i det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för ovan angivna dag, till vilket utskottet får hänvisa.

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet upplysts rörande Schylanders tjänstgöring samt i fråga om de av honom erlagda pensionsavgifterna vill utskottet biträda Kungl. Maj:ts framställning om beviljande av tilläggspension åt Schylander.

Utskottet.

Utskottet hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

6:o) I en till riksdagen avlåten, den 11 mars 1921 dagtecknad proposition nr 169 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att extra ordinarie vaktmästaren vid tullbevakningen i Furusund Carl Johan Rudolf Öhmans änka *Lydia Aina Rebecka Öhman*, född Winberg, samt makarnas tre barn *Birgit Viola, Mabel Alice och Majdi Cecilia* tilldelas ett årligt understöd av 352 kronor att av det å tullverkets omkostnadsstat uppförda förslagsanslaget till diverse utgifter från och med den 1 juli 1921 utgå enligt — i tillämpliga delar — de grunder, som i reglementet den 30 maj 1884 för tullstatens enskilda pensionsinrättning med däruti sedermera gjorda ändringar föreskrivas i fråga om pension till änkor och barn efter ordinarie befattningshavare vid tullverket, samt med iakttagande, att understöds-

Ang. årligt understöd åt e. o. tullvaktmästaren C. J. R. Öhmans änka och barn.

beloppet minskas med 44 kronor för varje barn vid upphörandet av dess rätt till pension.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet.

Då Öhman vid sin död icke innehade ordinarie anställning i tullverkets tjänst, äro, såsom i statsrådsprotokollet framhålles, hans änka och barn icke lagligen berättigade till någon pension, vare sig från tullverkets enskilda pensionsinrättning eller av allmänna medel. Även utskottet finner emellertid omständigheterna i förevarande fall vara sådana, att något understöd från statens sida bör beredas änkan Öhman och makarnas tre minderåriga barn. Beträffande storleken av detta understöd vill utskottet erinra, att 1920 års riksdag beviljade årliga understöd åt vissa änkor efter extra befattningshavare i tullverket, varvid understödsbeloppen fastställdes efter enahanda grunder som de här föreslagna. Utskottet har sålunda icke något att erinra mot de av Kungl. Maj:t föreslagna beloppen och hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

*Ang. fortsatt
årligt under-
stöd åt under-
tjänstutöv-
ning omkomne
t. f. gräns-
ridaren P. A.
Staffanssons
son Cingal.*

7:0) Kungl. Maj:t har i en till riksdagen avlåten, den 11 mars 1921 dagtecknad proposition, nr 174, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för nyss angivna dag, föreslagit riksdagen medgiva, att under tjänstutövning omkomne tillförordnade gränsridaren i Kopparbergs län *Per Erik Staffanssons son Cingal*, vilken för tiden till den 10 juni 1921 tillerkänts ett årligt understöd av statsmedel å 75 kronor, må från och med nämnda dag, så länge han under sin återstående livstid är ur stånd att sig själv försörja, årligen uppbära understöd till enahanda belopp, 75 kronor, att till honom utbetalas av det å tullverkets omkostnadsstat uppförda förslagsanslaget till diverse utgifter.

Under hänvisning till vad i ovannämnda statsrådsprotokoll blivit upplýst i förevarande ärende får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 21 april 1921.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.